

El risc de la prosperitat

Els indicadors de l'economia del país revelen clarament la seva expansió accelerada. Després de la llarga crisi de la dècada anterior, ha esclatat una incontenible represa. Els excedents acumulats per les empreses han produït un plus de beneficis que s'ha orientat massivament cap a la inversió. La situació s'ha vist afavorida per factors conjunturals i, sobretot, per l'entrada de capital estranger. Els efectes negatius dels anys setanta s'han invertit i sembla que vivim una hora especialment positiva. Aquest canvi de tendència es manifesta en el creixement de la renda disponible, en l'augment de l'ocupació, en l'explosió del consum privat o en el desenvolupament espectacular de la construcció.

Tot això va acompanyat, especialment a Girona, del planejament simultani de nombroses obres públiques d'infraestructura que rellançaran encara més les empreses dels sectors bàsics, crearan nous llocs de treball —des de la mà d'obra fins als tècnics qualificats— i provocaran l'increment inevitable de la demanda de béns i serveis. Pensem en l'Eix Transversal, el túnel de la vall de Bianya, l'adaptació de Banyoles a les exigències olímpiques, les noves vies d'enllaç amb França a través dels Pirineus, les variants urbanes de les diverses carreteres, l'autopista d'accés a la Costa Brava o el traçat de la via fèrria europea i el pas del TGV.

Aquesta prosperitat té, òbviament, el seu risc. Si la forta demanda, tant pública com privada, no es tradueix en una capacitat de producció immediata, la inflació es pot disparar fins a nivells molt considerables, amb la consegüent pèrdua de competitivitat. D'altra banda, un increment dels costos salarials pot perjudicar les empreses exportadores.

I el desconeixement de la realitat i de les seves perspectives per part dels empresaris pot produir greus desequilibris econòmics i socials quan les obres puntuals quedin enllestides i no s'hagin previst les vies per encarrilar la indispensable continuïtat.

Més enllà de l'àmbit estrictament econòmic, hi ha un risc encara més gran. Una bona part de les obres en marxa o en projecte tenen i tindran un impacte molt fort sobre l'organització del nostre territori, i no sembla que el nou model territorial que ja es comença a dibuixar corregeixi massa els desequilibris del model en el qual encara estem immersos: el poder polític, els recursos econòmics i la mateixa població es continuen concentrant en àrees reduïdes, mentre que bona part del territori és víctima d'una progressiva desestructuració. Sembla que ja ha estat presa una opció que, en canvi, no ha estat prèviament prou debatuda. També aquí caldria fer un esforç per acostar-se a la realitat: la planificació i l'ordenació del territori haurien de sortir del cercle massa tancat en el qual es mouen i deixar que fos la gent del carrer la que tingués la paraula a l'hora de determinar i dissenyar com es vol organitzar sobre la terra que ocupa.

La prosperitat, amb els seus enlluernaments, dificulta sovint la visió i comporta, per això, el risc d'equivocar-se. Engrescats per una prosperitat sobtada, podem espatllar el futur de l'economia, del territori, del país.